

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

18. října 2011 *

Ve věci C-406/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemsko) ze dne 16. října 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 21. října 2009, v řízení

Realchemie Nederland BV

proti

Bayer CropScience AG,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, A. Prechal, předsedové senátů, A. Rosas, R. Silva de Lapuerta, K. Schiemann, E. Juhász, D. Šváby, M. Berger (zpravodajka) a E. Jarašiūnas, soudci,

* Jednací jazyk: nizozemština.

generální advokát: P. Mengozzi,
vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. ledna 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Realchemie Nederland BV J.A.M. Janssenem, advocaat, a T. Diekmannem, Rechtsanwalt,

- za nizozemskou vládu C. Wissels, jako zmocněnkyní,

- za německou vládu J. Möllerem a S. Unzeitig, jako zmocněnci,

- za Evropskou komisi A.-M. Rouchaud-Joët a R. Troostersem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 5. dubna 2011,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42) a článku 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví (Úř. věst. L 157, s. 45; Zvl. vyd. 17/02, s. 32).

- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společností Realchemie Nederland BV (dále jen „společnost Realchemie“) a společností Bayer CropScience AG (dále jen „společnost Bayer“) ohledně výkonu v Nizozemsku šesti rozhodnutí vydaných Landgericht Düsseldorf (Německo), ve kterých tento soud, jemuž byla předložena žaloba podaná společností Bayer a zakládající se na tvrzení o porušení patentových práv, zakázal společnosti Realchemie dovážet, držet a uvádět na trh v Německu některé pesticidy.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 44/2001

3 Šestý a sedmý bod odůvodnění nařízení č. 44/2001 stanoví:

„(6) Za účelem dosažení volného pohybu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech je nezbytné a vhodné, aby se pravidla upravující příslušnost a uznání a výkon rozhodnutí řídila právním nástrojem Společenství, který by byl závazný a přímo použitelný.

(7) Oblast působnosti tohoto nařízení by měla zahrnovat všechny hlavní věci spadající do oblasti občanského a obchodního práva kromě určitých přesně stanovených záležitostí.“

4 Šestnáctý a sedmnáctý bod odůvodnění nařízení č. 44/2001 stanoví:

„(16) Vzájemná důvěra ve výkon spravedlnosti v rámci Společenství umožňuje, aby rozhodnutí vydaná v kterémkoli členském státě byla bez dalšího uznávána bez potřeby jakéhokoli dalšího řízení, kromě sporných případů.

(17) Na základě stejné zásady vzájemné důvěry musí být postup pro výkon rozhodnutí vydaného v jednom členském státě v jiném členském státě účinný a rychlý. K tomuto účelu by mělo být prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydáno v zásadě bez dalšího po zcela formální kontrole předložených písemností, aniž by měl soud možnost vznést bez návrhu jakékoli důvody pro nevykonání soudního rozhodnutí ve smyslu tohoto nařízení.“

5 Devatenáctý bod odůvodnění nařízení č. 44/2001 uvádí:

„Musí být zajištěna návaznost mezi [úmluvou ze dne 27. září 1968 o příslušnosti a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 1972, L 299, s. 32, dále jen ‚Bruselská úmluva‘)] a tímto nařízením a musí být za tímto účelem stanovena přechodná ustanovení. Stejná potřeba návaznosti platí, pokud jde o výklad Bruselské úmluvy Soudním dvorem Evropských společenství, a protokol z roku 1971 [o výkladu Soudním dvorem v revidovaném a pozměněném znění (Úř. věst. 1998, C 27, s. 28)] by měl zůstat použitelný i pro věci, které jsou již projednávány ke dni vstupu tohoto nařízení v platnost.“

6 Článek 1 odst. 1 a 2 uvedeného nařízení zní takto:

„1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní a správní.

2. Toto nařízení se nevztahuje na:

- a) věci osobního stavu, způsobilosti fyzické osoby k právům a právním úkonům, majtkové vztahy mezi manželi a dědění, včetně dědění ze závěti;
 - b) konkursy, vyrovnání a podobná řízení;
 - c) sociální zabezpečení;
 - d) rozhodčí řízení.“
- 7 Podle článku 32 tohoto nařízení, „pro účely tohoto nařízení se ‚rozhodnutím‘ rozumí každé rozhodnutí vydané soudem členského státu bez ohledu na to, je-li označeno jako rozsudek, usnesení, příkaz nebo nařízení výkonu rozhodnutí, včetně rozhodnutí o nákladech řízení vydaného soudním úředníkem.“
- 8 Článek 34 nařízení č. 44/2001 stanoví:

„Rozhodnutí se neuzná,

[...]

- 2) jestliže žalovanému, v jehož nepřítomnosti bylo rozhodnutí vydáno, nebyl doručen návrh na zahájení řízení nebo jiná rovnocenná písemnost v dostatečném časovém předstihu a takovým způsobem, který mu umožňuje přípravu na jednání před soudem, ledaže žalovaný nevyužil žádný opravný prostředek proti rozhodnutí, i když k tomu měl možnost;

[...]“

- 9 Článek 43 tohoto nařízení zní takto:

„1. Proti rozhodnutí o návrhu na prohlášení vykonatelnosti může kterákoli strana podat opravný prostředek.

2. Opravný prostředek se podává u soudu uvedeného v seznamu v příloze III.

3. Opravný prostředek se projednává v souladu s předpisy upravujícími sporná řízení.

4. Jestliže se strana, vůči níž je výkon navrhován, nedostaví k řízení o odvolacím [opravném] prostředku u odvolacího soudu, použijí se ustanovení čl. 26 odst. 2 až 4, i když strana, vůči níž je výkon navrhován, nemá bydliště v žádném členském státě.

5. Opravný prostředek proti prohlášení vykonatelnosti musí být podán ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto prohlášení. Má-li strana, vůči níž je výkon navrhován, bydliště v jiném členském státě než ve kterém bylo prohlášení vykonatelnosti vydáno, činí lhůta pro podání opravného prostředku dva měsíce a počíná běžet dnem jeho doručení straně, vůči níž je výkon navrhován, osobně nebo do místa jejího bydliště. Prodloužení této lhůty z důvodu vzdálenosti je vyloučeno.“

Směrnice 2004/48

- 10 Třetí bod odůvodnění směrnice 2004/48 zejména uvádí, že „bez účinných prostředků k dodržování práv duševního vlastnictví je bržděna inovace a tvořivost a jsou omezo-
vány investice. Je proto nezbytné zajistit, aby hmotné právo duševního vlastnictví,
které nyní tvoří rozsáhlou část *acquis communautaire*, bylo ve Společenství používá-
no účinně.“
- 11 Osmý až jedenáctý bod odůvodnění směrnice 2004/48 zní takto:
- „(8) Rozdíly mezi úpravami v jednotlivých členských státech týkajícími se prostředků
k dodržování práv duševního vlastnictví jsou na újmu řádnému fungování vnitř-
ního trhu a znemožňují zajištění rovnocenné úrovně ochrany práv duševního
vlastnictví v celém Společenství. Tato situace nepodporuje volný pohyb v rám-
ci vnitřního trhu ani vytvoření prostředí příznivého pro zdravou hospodářskou
soutěž.
- (9) Současné rozdíly vedou také k oslabení hmotného práva duševního vlastnictví
a k roztržitému vnitřnímu trhu v této oblasti. [...] Sbližování právních předpisů
členských států v této oblasti je proto nezbytným předpokladem řádného fungo-
vání vnitřního trhu.
- (10) Cílem této směrnice je sblížení právních systémů tak, aby byla zajištěna vysoká,
rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany vnitřního trhu.“

(11) Cílem této směrnice není harmonizovat předpisy pro soudní spolupráci, soudní příslušnost, uznávání a výkon rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ani určovat rozhodné právo. Existují nástroje Společenství, které tyto záležitosti obecně upravují a vztahují se také na duševní vlastnictví.“

12 Článek 1 směrnice 2004/48 stanoví, že tato směrnice „se týká opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví“.

13 Článek 2 kapitoly I této směrnice, nadepsaný „Oblast působnosti“, ve svém odstavci 1 stanoví:

„1. Aniž jsou dotčeny prostředky stanovené právními předpisy Společenství nebo vnitrostátními právními předpisy, které jsou nebo mohou být pro nositele práv výhodnější, použijí se opatření, řízení a nápravná opatření stanovená touto směrnicí v souladu s článkem 3 na jakékoli porušení práv duševního vlastnictví stanovené právem Společenství nebo vnitrostátním právem dotčeného členského státu.“

14 Článek 3 kapitoly II oddílu 1 uvedené směrnice, nadepsaný „Obecná povinnost“, stanoví:

„1. Členské státy stanoví opatření, řízení a nápravná opatření potřebná k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví, na něž se vztahuje tato směrnice. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být spravedlivá a nestranná a nesmějí být nadměrně složitá nebo nákladná, nesmějí obsahovat nerozumné lhůty ani nesmějí mít za následek bezdůvodná zdržení.

2. Tato opatření, řízení a nápravná opatření musí být rovněž účinná, přiměřená a odrazující a musí být používána způsobem, který zabraňuje vzniku překážek právně dovoleného obchodu a poskytuje záruky proti jejich zneužití.“

15 Článek 14 směrnice 2004/48, nadepsaný „Náklady řízení“, stanoví:

„Členské státy zajistí, aby rozumné a přiměřené náklady řízení a další náklady strany úspěšné ve sporu byly zpravidla uhrazeny stranou, která ve sporu neuspěla, jestliže tomu nebrání spravedlnost.“

Vnitrostátní právní předpisy

Německá právní úprava

16 Ustanovení §§ 890 a 891 německého občanského soudního řádu (Zivilprozessordnung, dále jen „ZPO“) zní takto:

„§ 890

Nucený výkon povinnosti zdržet se určitého jednání či určité jednání strpět

1. Poruší-li dlužník svou povinnost zdržet se určitého jednání či určité jednání strpět, uloží se mu na návrh věřitele soudem v prvním stupni pokuta a, pro případ její nedobytnosti, náhradní trest odnětí svobody, nebo trest odnětí svobody nejvýše na

šest měsíců. Pokutu lze uložit do výše 250 000 eur, trest odnětí svobody celkem na dva roky.

2. Uložení pokuty musí předcházet povinné poučení o následcích v případě nesplnění povinnosti, které na návrh vydá soud prvního stupně, není-li již obsaženo v rozsudku o uložení povinnosti.

3. Dlužníkovi může být na návrh věřitele rovněž uložena povinnost zřídit záruku pro případ jakékoliv budoucí škody, která vznikne ve stanovené lhůtě na základě jakéhokoliv jiného porušení.

§ 891

Řízení, slyšení dlužníka, náklady řízení

Rozhodnutí na základě §§ 887 až 890 jsou vydávána formou usnesení. Před vydáním rozhodnutí bude dlužník vyloučen. [...]"

Nizozemská právní úprava

¹⁷ Ze spisu vyplývá, že Nizozemské království provedlo do svého vnitrostátního právního řádu článek 14 směrnice 2004/48 prostřednictvím článku 1019h nizozemského občanského soudního řádu (Wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Podle vyjádření

předkládajícího soudu toto ustanovení umožňuje ve věcech, na které se vztahuje tato směrnice, uložení rozsáhlejších nákladů řízení, než je běžné.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 18 Na návrh podaný společností Bayer zakládající se na tvrzení o porušení patentových práv Landgericht Düsseldorf vydal v řízení o předběžném opatření usnesení ze dne 19. prosince 2005, kterým společnosti Realchemie zakázal dovážet, držet a uvádět na trh v Německu některé pesticidy (dále jen „základní usnesení“). Tento soudní příkaz byl vyhlášen pod hrozbou pokuty. Dále Landgericht Düsseldorf společnosti Realchemie uložil povinnost zpřístupnit údaje o obchodech s těmito pesticidy a předat své skladové zásoby do soudní úschovy. V tomto základním usnesení Landgericht Düsseldorf uložil náhradu nákladů řízení společnosti Realchemie.

- 19 Na základě uložení náhrady nákladů řízení obsaženého v základním usnesení stanovil Landgericht Düsseldorf usnesením o určení výše nákladů řízení ze dne 29. srpna 2006 výši nákladů řízení na 7 829,60 eura.

- 20 Kromě toho Landgericht Düsseldorf usnesením ze dne 17. srpna 2006 vydaným na základě § 890 ZPO uložil společnosti Realchemie pokutu („Ordnungsgeld“) ve výši 20 000 eur k úhradě do pokladny Landgericht Düsseldorf za porušení zákazu stanoveného v základním usnesení (dále jen „usnesení o uložení pokuty“) a uložil společnosti Realchemie náhradu nákladů tohoto řízení o pokutě.

- 21 Na základě uložení náhrady nákladů řízení obsaženého v usnesení o uložení pokuty stanovil Landgericht Düsseldorf usnesením o určení výše nákladů řízení ze dne 19. září 2006 výši nákladů řízení na 898,60 eura.
- 22 Dále usnesením ze dne 6. října 2006 Landgericht Düsseldorf uložil společnosti Realchemie penále („Zwangsgeld“, § 888 ZPO) ve výši 15 000 eur (dále jen „usnesení o penále“), aby ji přiměl ke sdělení údajů o obchodních transakcích týkajících se dočasných pesticidů, a rovněž společnosti Realchemie uložil náhradu nákladů tohoto řízení o penále.
- 23 Na základě uložení náhrady nákladů řízení obsaženého v usnesení o penále stanovil Landgericht Düsseldorf usnesením o určení výše nákladů řízení ze dne 11. listopadu 2006 výši nákladů řízení na 852,40 eura navýšených o úroky.
- 24 Všech těchto šest rozhodnutí vydaných Landgericht Düsseldorf bylo doručeno společnosti Realchemie několik dní po jejich vyhlášení.
- 25 Návrhem ze dne 6. dubna 2007 se společnost Bayer obrátila na soudce příslušného pro rozhodování o předběžných opatření Rechtbank 's-Hertogenbosch (Nizozemsko) za účelem schválení vykonatelnosti v Nizozemsku šesti rozhodnutí vydaných Landgericht Düsseldorf.
- 26 Usnesením ze dne 10. dubna 2007 soudce příslušný pro rozhodování o předběžných opatřeních Rechtbank 's-Hertogenbosch vyhověl návrhu společnosti Bayer na prohlášení vykonatelnosti v Nizozemsku šesti rozhodnutí Landgericht Düsseldorf na základě nařízení č. 44/2001.

- 27 Dne 14. června 2007 podala společnost Realchemie k Rechtbank 's-Hertogenbosch opravný prostředek podle článku 43 nařízení č. 44/2001 proti usnesení ze dne 10. dubna 2007, kterým se domáhala zrušení tohoto usnesení a odmítnutí schválení vykonatelnosti požadovaného společností Bayer.
- 28 Dovolávala se důvodu pro zamítnutí stanoveného v čl. 34 bodě 2 nařízení č. 44/2001, přičemž v podstatě uváděla, že základní usnesení, usnesení o uložení pokuty a usnesení o penále nemohou být uznána a vykonána v jiném členském státě, neboť byla vydána bez ústního jednání, aniž byla společnost Realchemie předvolána, a že tři usnesení o určení výše náhrady nákladů řízení také nemohou být uznána a vykonána, jelikož tvoří nedílnou součást tří výše uvedených usnesení.
- 29 Usnesením ze dne 26. února 2008 Rechtbank 's-Hertogenbosch zamítl tento opravný prostředek jako neopodstatněný a potvrdil usnesení ze dne 10. dubna 2007. Byl názoru, že usnesení vydaná Landgericht Düsseldorf, třebaže byla vydána na základě jednostranných návrhů, jsou rozhodnutími, na která se vztahuje článek 32 nařízení č. 44/2001, a mohou tedy být vykonána v Nizozemsku.
- 30 Stran argumentu společnosti Realchemie, podle něhož nebylo přípustné, aby společnost Bayer žádala o výkon usnesení o uložení pokuty, Rechtbank 's-Hertogenbosch shledal, že okolnost, že toto usnesení ukládá společnosti Realchemie uhradit pokutu ve výši 20000 eur do pokladny Landgericht Düsseldorf, nic nemění na skutečnosti, že společnost Bayer má právo a zájem na tom, aby společnost Realchemie skutečně uhradila do pokladny uvedeného soudu výše zmíněnou pokutu, která ji má přimět k dodržování základního usnesení, a že společnost Bayer tedy může za tímto účelem usilovat o výkon tohoto usnesení v Nizozemsku.

- 31 Rechtbank 's-Hertogenbosch uložil společnosti Realchemie náhradu nákladů řízení o opravném prostředku.
- 32 Tento soud určil výši nákladů řízení nikoliv podle článku 1019h nizozemského občanského soudního řádu, jak navrhovala společnost Bayer, ale podle běžného režimu.
- 33 Společnost Realchemie podala proti usnesení Reichtbank 's-Hertogenbosch ze dne 26. února 2008 kasační opravný prostředek. Společnost Bayer navrhla zamítnutí kasačního opravného prostředku a podala incidenční kasační opravný prostředek.
- 34 Za těchto podmínek se Hoge Raad der Nederlanden rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Je nutno pojem ‚věci občanské a obchodní‘ obsažený v článku 1 [nařízení č. 44/2001] vykládat v tom smyslu, že se [uvedené] nařízení použije i na uznávání a výkon rozhodnutí, jež zahrnuje uložení platby pokuty podle § 890 [ZPO]?

2) Je nutno článek 14 směrnice [2004/48] vykládat v tom smyslu, že se použije i na řízení o prohlášení vykonatelnosti týkající se

a) rozhodnutí o porušení práva duševního vlastnictví vydaného v jiném členském státě;

- b) rozhodnutí vydaného v jiném členském státě, kterým bylo uloženo penále nebo pokuta pro případ neuposlechnutí zákazu porušování práva duševního vlastnictví;

- c) rozhodnutí o nákladech řízení vydaných v jiném členském státě, která vycházejí z rozhodnutí uvedených pod písm. a) a b)?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 35 Podstatou první otázky, kterou předkládající soud pokládá Soudnímu dvoru, je, zda usnesení, které obsahuje uložení platby pokuty na základě takového vnitrostátního ustanovení, jako je § 890 ZPO, spadá do oblasti působnosti nařízení č. 44/2001, jak je definována v jeho článku 1.

- 36 Hoge Raad der Nederlanden uvádí, že pochybnosti, které má v tomto ohledu, vyplývají z několika faktorů. Předně se podle tohoto soudu jedná o pokutu sankcionující porušení soudního příkazu vydaného soudem na návrh soukromého subjektu, která však nepřípadně společnosti Bayer, ale německému státu. Dále, tato pokuta není vymáhána soukromým subjektem nebo jeho jménem, ale z úřední povinnosti. Konečně skutečné vymáhání rovněž provádí německé soudní orgány.

- 37 S přihlédnutím k těmto faktorům má nizozemská vláda za to, že rozhodnutí německého soudu ukládající společnosti Realchemie platbu pokuty nespadá ze své povahy do oblasti působnosti nařízení č. 44/2001, neboť má veřejnoprávní charakter. Německá vláda a Evropská komise jsou naopak názoru, že toto rozhodnutí opravdu spadá do oblasti působnosti nařízení č. 44/2001, jelikož spor v původním řízení, s nímž je spojeno, náleží mezi věci občanské a obchodní, jak jsou definovány tímto nařízením.
- 38 Úvodem je třeba připomenout, že jelikož nařízení č. 44/2001 ve vztazích mezi členskými státy s výjimkou Dánského království nahradilo Bruselskou úmluvu, platí výklad této úmluvy podaný Soudním dvorem i pro toto nařízení, pokud je možno považovat jeho ustanovení a ustanovení Bruselské úmluvy za rovnocenná (viz zejména rozsudek ze dne 10. září 2009, *German Graphics Graphische Maschinen*, C-292/08, Sb.rozh. s. I-8421, bod 27 a citovaná judikatura). Kromě toho z devatenáctého bodu odůvodnění nařízení č. 44/2001 vyplývá, že musí být zajištěna návaznost mezi výkladem Bruselské úmluvy a uvedeného nařízení.
- 39 V tomto ohledu je nutno konstatovat, že oblast působnosti nařízení č. 44/2001 je omezena na pojem „věci občanské a obchodní“, stejně jako oblast působnosti Bruselské úmluvy. Tato oblast působnosti je určena především v závislosti na skutečnostech, které charakterizují povahu právních vztahů mezi stranami sporu nebo předmět tohoto sporu (viz v tomto smyslu zejména rozsudek ze dne 28. dubna 2009, *Apostolides*, C-420/07, Sb. rozh. s. I-3571, body 42, 45 a 46 a citovaná judikatura).
- 40 Konkrétně, pokud jde o předběžná opatření, Soudní dvůr má za to, že jejich zahrnutí do působnosti Bruselské úmluvy je určeno nikoliv jejich vlastní povahou, ale povahou práv, jejichž ochranu zajišťují (viz zejména rozsudky ze dne 27. března 1979, *de Cavel*, 143/78, Recueil, s. 1055, bod 8, a ze dne 17. listopadu 1998, *Van Uden*, C-391/95, Recueil, s. I-7091, bod 33).

- 41 V projednávané věci, ač má podle § 890 ZPO pokuta dotčená ve věci v původním řízení sankční charakter a odůvodnění usnesení, které ji ukládá, výslovně hovoří o trestním charakteru této pokuty, nic to nemění na tom, že se v této věci jedná o spor mezi dvěma soukromými subjekty, jehož předmětem je svolení k výkonu v Nizozemsku šesti rozhodnutí, která vydal Landgericht Düsseldorf, jimiž tento soud, kterému byla předložena žaloba podaná společností Bayer vycházející z tvrzení o porušení patentových práv, zakázal společnosti Realchemie dovážet, držet a uvádět na trh v Německu některé pesticidy. Cílem takto podané žaloby je ochrana soukromých práv a nepředpokládá uplatnění výsad veřejné moci některou ze stran sporu. Jinými slovy, právní vztah existující mezi společnostmi Bayer a Realchemie je třeba kvalifikovat jako „právní vztah soukromého práva“, a spadá tedy pod pojem „věci občanské a obchodní“ ve smyslu nařízení č. 44/2001.
- 42 Z předkládacího rozhodnutí sice vyplývá, že pokuta uložená společnosti Realchemie na základě § 890 ZPO usnesením Landgericht Düsseldorf musí být uhrazena, v případě výkonu rozhodnutí, nikoliv soukromému subjektu, ale německému státu, že pokuta není vymáhána soukromým subjektem nebo jeho jménem, ale z úřední povinnosti, a že skutečné vymáhání provádí německé soudní orgány. Tyto zvláštní aspekty německého exekučního řízení však nemohou být považovány za určující, pokud jde o povahu práva na výkon rozhodnutí. Povaha tohoto práva totiž závisí na povaze subjektivního práva, na základě jehož porušení byl nařízen výkon rozhodnutí, tedy jako v projednávaném případě práva společnosti Bayer na výlučné užívání vynálezu chráněného jejím patentem, které jednoznačně spadá pod věci občanské a obchodní ve smyslu článku 1 nařízení č. 44/2001.
- 43 Konečně k otázce vznesené nizozemskou vládou, podle jakých procesních předpisů bude vnitrostátní soud muset vykonat rozhodnutí dotčená ve věci v původním řízení, je třeba uvést, že předkládající soud nepoložil v této souvislosti žádnou otázku. Nemí tedy třeba o této záležitosti rozhodovat.

- 44 S přihlédnutím k předcházejícím úvahám je tedy na první otázku třeba odpovědět tak, že pojem „věci občanské a obchodní“ obsažený v článku 1 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že se toto nařízení uplatní na uznávání a výkon rozhodnutí soudu, které ukládá povinnost uhradit pokutu za účelem zajištění dodržení soudního rozhodnutí vydaného ve věcech občanských a obchodních.

Ke druhé otázce

- 45 Podstatou druhé otázky, kterou překládající soud pokládá Soudnímu dvoru, je, zda se na náklady související s řízením o prohlášení vykonatelnosti zahájeným v Nizozemsku, během kterého se navrhuje uznání a výkon šesti rozhodnutí vydaných v Německu v rámci sporu směřujícího k zajištění dodržování práva duševního vlastnictví, vztahuje článek 14 směrnice 2004/48, který členskými státy ukládá povinnost zajistit, aby byly náklady řízení strany úspěšné ve sporu zpravidla uhrazeny stranou, která ve sporu neuspěla.
- 46 Je třeba připomenout, že se směrnice 2004/48 podle svého článku 1 týká všech opatření, řízení a nápravných opatření nezbytných k zajištění dodržování práv duševního vlastnictví. Kromě toho čl. 2 odst. 1 této směrnice stanoví, že tato opatření, řízení a nápravná opatření se v souladu s článkem 3 uvedené směrnice použijí na jakékoli porušení práv duševního vlastnictví stanovené mimo jiné vnitrostátním právem dotyčného členského státu. Oblast působnosti směrnice 2004/48 se tedy v zásadě může vztahovat na řízení o prohlášení vykonatelnosti.
- 47 Je rovněž třeba uvést, že podle desátého a jedenáctého bodu odůvodnění směrnice 2004/48 je jejím cílem sblížit právní systémy členských států tak, aby byla zajištěna

vysoká, rovnocenná a stejnorodá úroveň ochrany vnitřního trhu, a nikoliv harmonizovat předpisy pro soudní spolupráci, soudní příslušnost, uznávání a výkon rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, ani určovat rozhodné právo. Kromě toho, jak zdůrazňuje druhá věta tohoto jedenáctého bodu odůvodnění, nástroje Společenství, které tyto záležitosti obecně upravují, se v zásadě vztahují také na duševní vlastnictví.

- 48 Pokud jde o článek 14 směrnice 2004/48, toto ustanovení usiluje o posílení ochrany duševního vlastnictví tím, že brání tomu, aby poškozená strana byla odrazena od zahájení soudního řízení k ochraně svých práv.
- 49 Výklad tohoto ustanovení ve smyslu, že se rovněž použije na řízení o prohlášení vykonatelnosti a na rozhodnutí týkající se nákladů s ním souvisejících, je tudíž v souladu jak s obecným cílem směrnice 2004/48, kterým je sblížení právních systémů členských států k zajištění vysoké, rovnocenné a stejnorodé úrovně ochrany duševního vlastnictví, tak se zvláštním cílem tohoto ustanovení, kterým je zabránit tomu, aby poškozená strana byla odrazena od zahájení soudního řízení k ochraně práv duševního vlastnictví. V souladu s uvedenými cíli musí původce porušení práv duševního vlastnictví obecně nést veškeré finanční následky svého jednání.
- 50 Na druhou otázku je proto třeba odpovědět tak, že se na náklady související s řízením o prohlášení vykonatelnosti zahájeným v členském státě, během kterého se navrhuje uznání a výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě v rámci sporu směřujícího k zajištění dodržování práva duševního vlastnictví, vztahuje článek 14 směrnice 2004/48.

K nákladům řízení

- ⁵¹ Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Pojem „věci občanské a obchodní“ obsažený v článku 1 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že se toto nařízení uplatní na uznávání a výkon rozhodnutí soudu, které ukládá povinnost uhradit pokutu za účelem zajištění dodržení soudního rozhodnutí vydaného ve věcech občanských a obchodních.

- 2) Na náklady související s řízením o prohlášení vykonatelnosti zahájeným v členském státě, během kterého se navrhuje uznání a výkon rozhodnutí vydaného v jiném členském státě v rámci sporu směřujícího k zajištění dodržování práva duševního vlastnictví, se vztahuje článek 14 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.

Podpisy.